

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2025-11-14
Besvaras senast
2025-11-26 kl. 12.00

Till energi- och näringsminister Ebba Busch (KD)

2025/26:198 Genomförandet av det reviderade direktivet om byggnaders energiprestanda i Sverige

Det reviderade direktivet om byggnaders energiprestanda (EPBD) håller nu på att genomföras i Sverige. Om arbetet sker på ett sätt som bortser från boendes möjligheter att betala finns en uppenbar risk att enskilda intressen gynnas på ett sätt som varken är förenligt med direktivet (särskilt artikel 17) eller särskilt kostnadsoptimalt för Sverige som helhet.

I skrivelsen *Byggnaders energiprestanda* (skr. 2018/19:152) gjorde den dåvarande socialdemokratiskt ledda regeringen bedömningen att viktningfaktorer bör ersätta primärenergifaktorer i den svenska tillämpningen av direktivet om byggnaders energiprestanda (EPBD). Viktningfaktorerna beslutas sedan av Boverket och innebär en nationell tillämpning av direktivets primärenergifaktorer. Utformningen av viktningfaktorerna styr vilken uppvärmningsform en fastighetsägare kan ha och styrs mer mot vad som anses vara nationellt kostnadsoptimalt än vad som är kostnadsoptimalt för den enskilde fastighetsägaren.

EU-kommissionen har nu kommit med en vägledning till omarbetade EPBD där de klargör att begreppen ”primary energy factor” (PEF) och ”weighting factor” (WF) används synonymt inom EU:s metodram. Båda betecknar den faktor som används för att omvandla levererad energi till primärenergi för en viss energibärare.

Medlemsstaterna ska:

- fastställa PEF per energibärare (el, fjärrvärme med flera)
- särskilja förnybar, icke-förnybar och total primärenergi
- redovisa beräkningsgrunderna transparent
- uppdatera faktorerna i takt med energisystemens utveckling.

Detta innebär ett skifte från nationellt satta schablonvärden till en harmoniserad metodik. Kommissionen talar om att PEF per energibärare ska spegla utveckling över tid och hur medlemsstaten fastställer och uppdaterar sina nationella faktorer, så att de motsvarar energibärarens verkliga innehåll av

förnybar och icke-förnybar energi i ett förändrat energisystem. När vägledningen säger att PEF ska "reflect the evolution of the energy carrier over time" betyder det att PEF ska revideras regelbundet i takt med att de olika energibärarnas produktionsmix förändras.

Trots vad kommissionen säger har Boverket tagit fram förslag som innebär att dagens viktningfaktorer lämnas oförändrade.

För fastighetsägare, boende, energibolag och till exempel tillverkare av värmepumpar kan ett införande av primärenergifaktorer enligt vägledningen få stora konsekvenser. Det styr bort från fossilbaserad energi och mot hållbar fossilfri energi. Det kan också innebära att fastighetsägare får en större valfrihet än med nuvarande viktningfaktorer att till exempel välja kombinationer av olika uppvärmningsformer för att nå tillräcklig energiprestanda i fastigheten, till exempel genom relativt enkel återvinning av spillvärme med värmepumpar, i stället för att tvingas till renoveringar av hela fasaden i förtid.

Kostnaden för fjärrvärme har ökat kraftigt under senare år, bland annat under 2024 med över 10 procent. Statistiken från Energiföretagen talar sitt tydliga språk.

Såvitt jag förstår kommer införandet av reviderade EPBD genom den tillämpning kommissionen gör att kunna leda till att installationer av värmepumpar kan göras friare antingen i fastigheten eller i enskilda fjärrvärmenät. Fjärrvärmenäten kan därmed förbättra sin energi- och klimatprestanda och bli mindre beroende av stigande bränslepriser. Samtidigt kan samma sak göras av fastighetsägare som själva kan finansiera investeringskostnaderna i nya uppvärmningssystem. Med kommissionens tillämpning kan båda tillvägagångssätten bidra till att fastighetsägaren når kraven i EPBD, samtidigt som kostnaderna kan hållas nere. Trots detta verkar Boverket inte vilja göra någon ändring. Ytterst handlar detta om riksdagens ställningstagande i skrivelsen om Byggnaders energiprestanda.

Mot bakgrund av ovanstående önskas energi- och näringsminister Ebba Busch svara på följande fråga:

Avser ministern att ändra det nationella arbetet med primärenergifaktorer och

viktningstal på ett sätt som bättre återspeglar behoven i fastighetssektorn i
enlighet med kommissionens rekommendationer?

.....

Markus Wiechel (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann